

Dosarul nr. 3ra-1088/20

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud: G. Tocaiuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

Î N C H E I E R E

2 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Bălănescu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei,

împotriva deciziei din 8 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 21 mai 2019 Igor Bălănescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Florești și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 10 decembrie 2018 a încetat raportul de muncă pentru a beneficia de dreptul la pensie pentru vechime în serviciu.

A menționat că la 4 februarie 2019 a depus o cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Florești în vederea obținerii pensiei în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, pentru vechimea în serviciu. Astfel, la 20 martie 2019 i-a fost înmănată decizia nr. 27/2019/1409 din 6 martie 2019, prin care i s-a refuzat în stabilirea pensiei, drept temei fiind invocată lipsa vechimii în serviciu de 24 de ani.

Nefiind de acord cu decizia emisă, a depus o cerere prealabilă către organul ierarhic superior și anume Casa Teritorială de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 27/2019/1409 din 6 martie 2019, prin care i s-a refuzat în stabilirea pensiei.

Ulterior, pe marginea cererii prelabile depuse la 7 mai 2019 a primit răspunsul nr. B-997/19 din 2 mai 2019 prin care i s-a comunicat că Casa Națională de Asigurări Sociale susține decizia emisă de Casa Teritorială Florești și temei de anulare nu există.

Reclamantul însă a considerat pasibilă anulării decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Florești, din următoarele considerente.

Astfel, cu referire la art. 13 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, a comunicat că potrivit certificatului nr. 10938 din 27 decembrie 2018 eliberat de către IP Florești, vechimea în muncă la data de 10 decembrie 2018 (data concedierii sale) constituie 24 ani, 6 luni, 4 zile, ceea ce-i permite să beneficieze de pensie pentru vechime în serviciu.

A relatat că nu este de acord cu poziția pârâtului precum că perioada 2 noiembrie 2000 – 17 octombrie 2002 de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie) nu urmează a fi inclusă ca o perioadă cu avantaje. În acest sens, a menționat că certificatul nr. 10938 din 27 decembrie 2018 eliberat de către IP Florești care confirmă vechimea sa în muncă a fost eliberat în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 și astfel acest act valabil urma a fi luat în considerație de către organul social.

Reclamantul a susținut că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, sunt entități care cad sub incidența reglementărilor prevăzute la p. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, însă organul social neîntemeiat ignorează aceste prevederi legale.

A solicitat de a considera ilegală decizia nr. 27/2019/1409 din 6 martie 2019 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Florești, prin care i s-a refuzat în cerința privind stabilirea pensiei; a considera ilegal răspunsul nr. B-997/19 din 2 mai 2019 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale prin care s-a respins cererea prealabilă; a obliga pârâtul să recunoască vechimea în serviciu cu includerea avantajelor de 2 zile pentru 1 zi de serviciu pentru perioada 2 noiembrie 2000-17 octombrie 2002 cu înlesniri 1:2 ce constituie 03 ani, 11 luni, 00 zile și a obliga pârâtul să stabilească pensia pentru vechime în serviciu din momentul depunerii cererii la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Florești.

Prin hotărârea din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost considerată ilegală decizia nr. 27/2019/1409 din 6 martie 2019 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Florești prin care s-a refuzat în cerința privind stabilirea pensiei. A fost considerat ilegal răspunsul nr. BP-997/19 din 2 mai 2019 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale prin care s-a respins cererea prealabilă. A fost obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Florești să recunoască vechimea în serviciu cu includerea avantajelor de 2 zile pentru 1 zi de serviciu pentru perioada 2 noiembrie 2000 – 17 octombrie 2002 cu înlesniri 1:2 ce constituie 03 ani și 11 luni și să stabilească pensia pentru vechime în serviciu din momentul depunerii cererii.

La 3 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, iar la 6 mai 2020 a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 8 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că subdiviziunile în care a activat Igor Bălănescu sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor, fiind sub incidența reglementărilor din pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, care îi conferă dreptul la stabilirea pensiei cu înlesniri.

În acest sens, instanța de apel a remarcat și faptul că întru respectarea prevederilor pct.8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, a fost emis ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, ca la fel, acordă înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Astfel, instanța de apel a reținut că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat intimatului recalcularea pensiei neplătite din vina organului care inițial a calculat eronat vechimea în muncă.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar în consecință soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 22 septembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 8 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

La 25 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că perioada de activitate a intimatului în carul Izolatorului de detenție provizorie, nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri, deoarece aceasta nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct.8 lit.d) din hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994.

La fel, a relatat că ordinul nr.96 din 20 martie 2018 al Ministerului Afacerilor Interne, nu poate produce efecte juridice, deoarece contravine actelor normative în vigoare, acesta depășind prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

La 28 octombrie 2020, în adresa intimatului Igor Bălănescu a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Deși intimatul a recepționat recursul la 3 noiembrie 2020, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d. 142), nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin.(2).

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol, prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Prin prisma art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În corespundere cu prevederile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoașteri a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar în accepțiunea art.109 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la data de 8 septembrie 2020.

Tot din materialele dosarului rezultă că la 20 octombrie 2020, Curtea de Apel Bălți a expediat copia deciziei din 8 septembrie 2020, în adresa părților la proces (f.d. 137).

În acest sens, actele cauzei denotă că decizia din 8 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 23 octombrie 2020, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d. 152).

Astfel, termenul de depunere a recursului și-a început curgerea la 24 octombrie 2020, ziua imediat următoare de la data notificării deciziei contestate și a expirat la 23 noiembrie 2020, aceasta fiind ultima zi de prezentare a motivării recursului.

Cu toate acestea, motivarea recursului împotriva deciziei din 8 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale în data de 25 noiembrie 2020, fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului stabilit de lege, or, contrar art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea recursului a fost prezentată peste termenul de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

În acest fel, se constată că recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta partea motivată a recursului în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei, termen care a expirat la 23 noiembrie 2020 inclusiv.

De altfel, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale fiind cea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță.

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ remarcă și jurisprudența constantă a CtEDO, unde Curtea a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, în conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin urmare, termenul de depunere a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal.

Din motivele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale, necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs depusă peste termenul prevăzut de lege, ar duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că motivarea recursului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, de a declara inadmisibil recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh